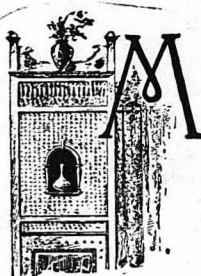

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ GUY DE TÉRAMOND

ΟΙ ΔΥΟ ΠΑΤΕΡΕΣ

ΟΛΙΣ τὸ ρολόι τοῦ γραφείου, πὸν βρισκόταν ἀπάνω στὸ τῆμα, ἐσίμανε δέκα, ἢ πόρτα ἀνοίξε ἀργὰ καὶ ὁ κ. Ζακέ μῆκε μέσα. Πρὶν καθῆσθαι στὸ τραπέζι του, ἔσφιξε μὴ ματιὰ στὸ ἄλλο τραπέζι, πὸν βρισκόταν ἀπέναντι στὸ δικό του καὶ, βλέποντάς τὸ ἀδειανό, χαμογέλασε μὲ κακία. Ἔπειτα σκούπισε τὸν ἰδρώτα καὶ, ἀφοῦ ἔβγαλε τὴ ρεντιγκότα του κ' ἐφόρεσε τὸ λινό σακάκι τοῦ γραφείου, κἀθηκε στὴ θέσι του κ' ἄρχισε νὰ κιντᾶτῃ ὀνειροπόλα πρὸς τὸ παράθυρο, τρίβοντας τὰ χέρια του.

Δὲν πέρασαν τρία λεπτά, ὅταν ἡ πόρτα ἀνοίξε πάλι καὶ ὁ κ. Μορώ παρρουσιάστηκε. Ἐκανε πὼς δὲν κατάλαβε τὸν εἰρωνικό μορφασμό, μὲ τὸν κ. Μορώ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπάντησε μὲ ἀρχαῖα νὰ ἐργάζεται.

Ὁποῖο ὁ συνάδελφός του ὑποδέχτηκε τὴν ἀρξίβι του καί, ἀφοῦ φρόσεσε τὸ λινό σακάκι του, κἀθηκε κ' αὐτὸς στὸ γραφεῖο του καὶ ἄρχισε νὰ ἐργάζεται.

Σιωπὴ ἀπόλυτη ἐπακρατοῦσε μέσα στὸ γραφεῖο καί, ὡς τὸ βράδυ, οἱ δύο συνάδελφοι δὲν ἄλλαξαν οὔτε μὴ λέξι. Κατὰ τὶς τέσσερες καὶ μισή, σηκώθηκαν κ' οἱ δύο, φρόσανε τὶς ρεντιγκότες τους, φρόσανε τὰ καπέλλα τους καὶ βγήκαν ἄουκα ἔξω...

Εἰκοσιτρία ὀλόκληρα χρόνια διαρκῶσε ἡ ζωὴ αὐτῆ... Ἀπὸ εἰκοσιτριῶν χρόνων, οἱ δύο συνάδελφοι δὲν μιλιόντουσαν, ἂν κ' ἐργαζόντουσαν στὴν ἴδια ἑπιχείρησι, στὸ ἴδιο γραφεῖο. Τὴν ἐπομένη κίλιας τὸν διορισμὸν των μὴ φιλονεικία, μὴ φιλονεικία θανάσιμη τους εἶχε χωρίσει... Ὁ κ. Ζακέ, καθὼς διάβαζε στὴν ἐφημερίδα τὶς πολιτικὰς εἰδήσεις, ἄρχισε νὰ τοῦ ξεφῆρῃ ἕνα σχόλιο πὸν δὲν ἄφρασε καθόλου στὸν κ. Μορώ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπάντησε ἀμέσως μὲ ἀρκετὴ δριμύτητα. Μιὰ πολιτικὴ συζήτησις ἀνοίξε τότε μεταξὺ τους, πὸν δὲν ἄρχισε νὰ καταλήξῃ εἰς λοιομαχίαν καὶ ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα οἱ δύο συνάδελφοι δὲν ἔσαν μιλιήθηκαν πειά...

Σιγὰ-σιγὰ ἡ ψυχρότης τους μετεβλήθη σὲ ἐχθρότητα κ' ὁ ἕνας ζήτοσε εὐκαιρία νὰ φανῇ δυσάρεστος στὸν ἄλλον. Ὡστόσο, ἂν ἴσχυονταν στὸν κόσμον οἱ δύο ἄνθρωποι πλασμένοι γιὰ νὰ ζήσουν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦσαν ὁ Ζακέ καὶ ὁ Μορώ. Ἀπὸ μὴ περιεργη εἰρωνεία τῆς μοῖρας, ἦσαν ἐντέλως ὅμοιοι, τόσο στὸ χαρακτῆρα, ὅσο καὶ στὶς κλίσεις τους. Ἄνθρωποι φύσεως, τακτικοὶ καὶ σοβαροὶ, εἶχαν κ' οἱ δύο τους τὶς ἴδιες φιλοδοξίες, καὶ τὰ ἴδια σχεδὸν περιστατικὰ ἐπώκιζαν κάθε τόσο τὴ μονοτονία τῆς ζωῆς τους.

Ἔτσι, ἴσως κατὰ μετὰ τὸν διορισμὸν τους, ὁ κ. Ζακέ παντρεύτηκε τὴν κόρη ἑνὸς ἐμπόρου, μὴ νέα οὔτε ὄραια οὔτε ἄσημη, ομοίαν καὶ νοικοκυρὰ, ἣ ὁποία εἶχε μετρία πρόικα. Δὲν πέρασ' ἕνας μῆνας, κ' οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ὑπογεγνηίου, πὸν παρακολούθουν μ' ἐνδιαφέρον τὴν βουβὴ ἔχθρα τῶν δύο συνάδελφων, ἐπειδὴ δὲν εἶχαν τίποτε ἄλλο ν' ἀσχοληθοῦν. Ἐφαίνονταν μαθαίνοντας ὅτι κ' ὁ κ. Ζακέ εἶχε παντρευτῆ τὴν κόρη ἑνὸς ἄλλου ἐμπόρου, μὴ νέα πὸν ἦταν καθ' ὅλα ὁμοία μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ κ. Μορώ.

Ἡ ἐκκληξίς τους αὐτὴ μεγάλωσε ἀκόμα περισσότερο, ὅταν, ὅσπερα ἀπὸ καμμιά δεκαμῖα μῆνες, μέσα σὲ δύο βδομάδες, οἱ κ. κ. Μορώ καὶ Ζακέ ἀπέκτεθησαν κ' οἱ δύο ἀπὸ ἕνα ἀγόνι!...

Μά, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, μετὰ τὸ γεγονός αὐτό, ὁ κ. Μορώ δὲν ἐπῆγε στὸ γραφεῖο: ἡ γέννησις τοῦ παιδιοῦ του τοῦ στοίχισε τὴ ζωὴ τῆς γυναίκας του!

Ὁ κ. Ζακέ, μὴ εἶθε τὸ ἀτύχημα τοῦ ἐχθροῦ του, ἂν καὶ δὲν ἦταν κακὸς ἄνθρωπος, χαμογέλασε σχεδὸν περήφανα γιὰ αὐτὴ τὴ φορὰ εἶχε τὴν ὑπεροχὴ ἀπέναντι τοῦ συνάδελφου του...

Ἀργὰ-ἀργὰ περνοῦσαν τὰ χρόνια. Τὰ δύο παιδιὰ μεγάλωναν καί, ἀπὸ τὶς κουνιέντες τῶν ἄλλων συνάδελφων των, οἱ κ. κ. Μορώ καὶ Ζακέ μάθαιναν, καθέννας χωριστὰ, τὰς προόδους τοῦ παιδιοῦ τοῦ ἀντιπάλου του. Ὁ κ. Μορώ μάθαινε ἔξαινα ὅτι τὸ παιδί τοῦ ἐχθροῦ του εἶχε ἕνα δόντι παραπάνω ἀπὸ τὸ δικό του, ἔνω ὁ κ. Ζακέ ἐληγοφορεῖτο πάλι ὅτι ὁ μικρός Μορώ ἔλεγε κίλιας τὴ λέξι: «Μπαμπὰ» ἔνω ὁ γινός του δὲν τὴν ἔλεγε ἄουκα.

Καὶ οἱ δύο πατέρες, ζηλότιποι, κίτταζαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο πότε μὲ ὀκτο καὶ πότε μὲ περηφάνεια, ἀναλόγως τῶν πληροφοριῶν των. Τὸ ἴδιο ἐξακολούθησε ὅταν, ἀργότερα, τὰ παιδιὰ ἄρχισαν νὰ σπουδάζουν, ὅτε, ἔξαινα, μὴ θλιβερὴ εἰδήσις

ἔγινε γνωστὴ στὸ γραφεῖο. Ἡ κ. Ζακέ εἶχε πεθάνει ἀπὸ πνευμονία... Τώρα κ' οἱ δύο τους ἦσαν πειὰ χῆροι, μὲ μόνη τους παρηγορίαν τὰ παιδιὰ τους. Ὡστόσο, ἀντὶ ἡ κοινὴ δυστυχία τους νὰ ἐνώσῃ τους δύο αὐτοὺς ἄνθρωπους, πὸν ὁ θάνατος τους εἶχε πλῆξει, μεγάλωσε ἀκόμα περισσότερο τὴν ἔχθρα τους. Δὲν μποροῦσαν νὰ συγχορῶσαν μεταξὺ τους τὴν ἀδιαφορίαν, μὲ τὴν ὁποία εἶχαν ὑποδεχθῆ ὁ ἕνας τὸ πένθος τοῦ ἄλλου. Ὁ κ. Ζακέ εἶχε βέβαια κάνει τὴν ἀσχή, μὴ πηγαίνοντας στὴν κηδεῖα τῆς κ. Μορώ, καὶ ὁ κ. Μορώ θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ δώσει ἕνα μάθημα εὐγενείας καὶ καλῆς συμπεριφορᾶς, παρακολουθώντας τὴν κηδεῖα τῆς κ. Ζακέ...

Ἐντομεταξὺ τὰ παιδιὰ τους ἔγιναν εἰςῶσι χρόνων καὶ πῆγαν νὰ ὑπηρετήσουν τὴ θητεία τους, ὁ ἕνας ὡς δραγόνος κ' ὁ ἄλλος ὡς θεωρακοφόρος. Ἡ τύχη τους ἔστειλε στὶς δύο ἄκρες τῆς Γαλλίας. Αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ πατέρες τους ἔμειναν φορητὰ μόνον μέσα στ' ἀδειανὰ σίτια τους, μόνον μέσα στὸ γραφεῖο τους, χωρὶς συγγενεῖς, χωρὶς φίλους...

Καί, σιγὰ-σιγὰ, μὴ βαθεῖα πλῆξις τους ἐκურιέωσε... Καί τότε μόνον ἄρχισαν νὰ νοουθῶν ἀσυνείδητος πόσο ἀστεία καὶ πόσο ἀκατανόητη ἦταν ἡ ἔχθρα τους, πὸν τοὺς ἔχωριζε εἰκοσιτρία ὀλόκληρα χρόνια τώρα... Καί, σιγὰ ἀκόμη, ἄρχισαν νὰ λένε μέσα τους ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον:

—Κατὰ βάθος δὲν εἶνε κακὸς ἄνθρωπος ὁ Ζακέ... (ἢ ὁ Μορώ). Καί, κουρασιμένοι ἀπὸ τὴ μοναξιά τους, ζητοῦσαν τὴν παραιμοχὴ ἀφορμὴ γιὰ νὰ συμπιλιωθοῦν.

Ἐνα πρωὶ ὁ κ. Μορώ τοποθέτησε ἀπάνω τὸν γραφεῖο του τὴ φωτογραφία τοῦ γυιοῦ του ὡς θεωρακοφόρου, τὴν ὁποία κίτταζε μὲ περηφάνεια καὶ στοργὴ ὀλόκληρη τὴν ἡμέρα. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ, ὁ κ. Ζακέ, μὴ θέλοντας νὰ φανῇ δτι ἡ πατρικὴ στοργὴ του ἦταν λιγώτερη ἀπὸ τοῦ συνάδελφου του, ἔφερε καὶ τοποθέτησε κ' αὐτὸς στὸ γραφεῖο του τὴ φωτογραφία τοῦ γυιοῦ του ὡς δραγόνου.

Ἐπὶ αὐτὸ ἀπὸ μερικὲς ἡμέρας ὅμως, οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι μπερδεύονταν ἀπὸ κακία, τὶς φωτογραφίες. Στὸ γραφεῖο τοῦ κ. Ζακέ ἔβαλαν τὸ θεωρακοφόρο καὶ τὸν γραφεῖο τοῦ κ. Μορώ τὸν δραγόνου. Ὅταν οἱ δύο συνάδελφοι τὸ εἶδαν αὐτό, στάθηναν ἀνήσυχτοι, καταλαβαίνοντας ὅτι ἡ κρίσιμη στιγμή εἶχε φτάσει... Κανεῖς τους ὅμως δὲν ἀπεφάσιζε νὰ μιλῆσῃ, κ' ἔτσι πέρασε μὴ ὄρα, κατὰ τὴ διάρκειαν τῆς ὁποίας κ' οἱ δύο τους ἀλληλοκιντᾶζόντουσαν κρυφὰ.

Τέλος ὁ κ. Ζακέ ἔβησε διακριτικὰ καὶ περιέμενε νὰ δῇ τί θ' ἀπογίνῃ. Ὁ κ. Μορώ φαινόταν βυθισμένος σὲ σκέψεις. Σάλευσε τότε ἐλαφρὰ τὴν καρτέλα του καί, κινώντας μὲ τὸ ἕνα χεῖρ του τὴ φωτογραφία, ἀνασηκώθηκε λίγο... Χαμογέλασε ἔπειτα μὲ χάρι καὶ ψιθύρισε:

—Κύριε...

Δὲν εἶπε τίποτε ἄλλο καὶ περιέμενε νὰ δῇ τί θὰ ἔκανε ὁ ἐχθρός του. Ἐκείνος σήκωσε τότε τὸ κεφάλι του, κατάλαβε περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ χαμογέλασε μὲ τὴ σειρά του γιὰ νὰ ἐνθαρσύνῃ τὸν ἄλλον.

—Κύριε, ἐξακολούθησε ὁ Ζακέ, νομίζω πὼς ἔγινε ἕνα μικρὸ λάθος... Καὶ τοῦ ἔειπε τὴ φωτογραφία.

—Λάθος δικαιολογημένο, ἀπάντησε ὁ Μορώ, ἀφοῦ ἡ στολιὰς τους μοιάζουν τόσο...

Καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν φωτογραφιῶν ἔγινε. Ἐπειτα ἡ σιωπὴ ἀπλώθηκε καὶ πάλι στὸ γραφεῖο...

Μὰ ὁ πάγος εἶχε σπάσει πειά...

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ, φτάνοντας στὸ γραφεῖο, ἀντάλλαξαν ἕνα ἀμοιβαῖο ἐγγενὸς χαρτί...

—Α! Ἄ! εἶπε πρῶτος ὁ κ. Μορώ. Σήμερα δὲν μᾶς ἄλλαξαν πάλι τὰ παλληκάρια μας. Βρίσκονται στὴ θέσι τους...

—Ναί, ἀπάντησε ὁ κ. Ζακέ. Καθένας μας εἶχε καὶ τὸ δικό του.

Κι' ἀμέσως ἄρχισαν νὰ συνομιλοῦν γιὰ τοὺς γινούς των, ἐκθειάζοντας κ' οἱ δύο τὰ χαρισματὰ τους. Ἐπειτα ἡ συζήτησις ἄλλαξε κ' ἄρχισαν νὰ κουνιπάζουν γιὰ τὶς οικογενεῖς τους, γιὰ τὶς γνωομιές τους καὶ νὰ διαγοῦνται διάφορα ἀνέκδοτα, μὲ τὰ ὁποία γελοῦσαν.

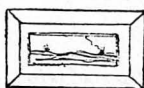
Τέλος, μίλησαν καὶ γιὰ τὴν πολιτικὴν, ἣ ὁποία εἶχε γίνῃ ἄλλοτε ἀφορμὴ τῆς ἔχθρας τους. Τὴν ὅρα ὅμως βόηκαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο πρὸν λογικὸ στίχο πολιτικῆς τους ἀντιλήψεως καὶ εἶδαν πὼς εἶχαν τὶς ἴδιες ἰδέες γιὰ ὅλα τὰ ζητήματα!...

Καὶ σκέφτηκαν κ' οἱ δύο τους: —Ὁ συνάδελφός μου σκέπτεται ἀκριβῶς ἄν καὶ μὲνα... Τὶ λαμπρὸς ἄνθρωπος!

—Ὅταν τὰ παιδιὰ μας θὰ ἔρθον μὲ ἀδεια,

Τὴν κίτταζε μὲ στοργὴ ὀλόκληρη τὴν ἡμέρα...

Ὁ Μορώ φαινόταν βυθισμένος σὲ σκέψεις...

ΠΙΚ-ΝΙΚ

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Οί Κινέζοι πιστεύουν ότι ο άνθρωπος έχει τρεις ψυχές.

'Απ' αυτές, όταν πεθάνη, ή μιά μένει μέσα στο σπίτι.

'Η άλλη ακολουθεί το σώμα στον τάφο.

Και ή τελευταία πηγαίνει κάτω, ούτε κι' αυτοί όμως ξέρουν πού ακριβώς.

Οί αρχαίοι Πέρσαι συνήθιζαν να έχουν πάνω στις όροφες των σπιτιών τους βωμούς με διαρκώς αναμμένη φωτιά. Γι' αυτό κατασκευάζανε τις σκεπές των σπιτιών τους επίπεδες.

Κατά την αρχαιότητα, σ' όλη την 'Ελλάδα υπήρχαν 22 μαντεία του 'Απόλλωνος.

Τò καλύτερο γιατρικό εναντίον των έγκυμάτων, είτε από φωτιά προέρχονται, είτε από κεντό νερό, είναι ή σόδα, με την οποία πουδράζετε τò καμμένο μέρος.

Οί Σουηδοί γιατροί ποτέ δεν στέλνουν λογαριασμούς στους πελάτες τους. Κάθε ένας πληρώνει ό,τι θέλει. Συνήθως οί φτωχοί δεν πληρώνουν τίποτε.

'Ο πολύ καφές λένε ότι επιδρά και στά μάτια. Δηλαδή τὰ βλάπτει.

'Η Σάρα Μπερνάρ ποτέ της δεν έπιε νερό σζέτο. Πάντα, όταν ήθελε να πιη νερό, τò ανακάτευε με γάλα ζεστό.

'Ο αριθμός των μέχρι τούδε γνωστών πουλιών είναι 11 χιλιάδες.

Οί Βρεττανοί στρατιώτες, όταν βαδίζουν «βήμα ταχύ», κάνουν ογδόντα βήματα στο λεπτό.

'Η Γαλλία σέ είκοσιτέντε χρόνια, έστησε, με έξοδα του κράτους, τριακόσια μνημεία εις έπιφανείς Γάλλους.

Οί κάτοικοι της Βενεζουέλας άπεχθάνονται τò τσάι. Δεν τò πίνουν παρά όταν τούς τò διατάξει οί γιατρός.

Οί 'Αραβες δεν φορούν πουκάμισο, για την έξηξ αίτια :

'Όταν ή βασίλισσα 'Ισαβέλλα της Καστίλλης έκυρίευσε την Γρενάδα, οί αρχηγός των 'Αράβων ορκίστηκε να μη φορέσει κανείς 'Αραβ πουκάμισο άν δεν ξαναγυρίσουν στην 'Ισπανία.

Και οί 'Αραβες, πιστοί στην παράδοσι, δεν έννοούν να φορέσουν πουκάμισο.

θά τὰ γνωρίσουμε, δεν είν' έτσι, Μορώ ; ρώτησε την άλλη μέρα ο κ. Ζα.έ.

— Νάι, νάι, Ζακέ!... άπάντησε ο κ. Μορώ. Σήμερα ή συναναστροφές είναι τόσο κακές, ώστε θά θεωρούσα τόν έαυτό μου ευτυχί να βρω στο παιδί μου ένα φίλο σοβαρό και τίμο, σάν τò γιό σας...

— 'Αν θέλετε μάλιστα, Μορώ, θά πάμε να φάμε κ' οί τέσσερες μαζί. Ξέρω ένα ρεστωράν, όχι και τόσο ακριβό, όπου μαγειρεύουν περίφημα...

— Είστε βέβαιος ;

— Βεβαίωτος, αγαπητέ μου... Μπορούμε μάλιστα να πάμε κ' οί δυό μας να δοκιμάσουμε ένα άπ' αυτά τὰ βράδια...

— Έχεις δικηο, αγαπητέ μου Μορώ... Μπορούμε μάλιστα...

— Τί, καλέ μου Ζακέ ;

— Νά πάμε κ' άπόψε...

— Θαυμάσια... 'Η ώρα είναι ακόμη τέσσερες και μισή... Πάμε, λοιπόν, άφού έχουμε ώρα ακόμη ως τò δείπνο, να πάρουμε κανένα ορεκτικό και να μιλήσουμε για τὰ παιδιά μας...

Και, παίρνοντας οί ένας τόν άλλο από τò μπράτσο, βγήκαν από τò γραφείο, ενώ οί άλλοι συνάδελφοί τους τούς εκύτταζαν κατάπληκτοι, με άνοιχτό τò στόμα...

Μά αυτοί, άδιαφορώντας για τούς άλλους, έξακολούθησαν τò δρόμο τους, λέγοντας μέσα τους :

— 'Ασφαλώς, ο καλύτερος άνθρωπος του κόσμου είναι ο Ζακέ!...

— 'Υπέροχος άνθρωπος αυτός ο Μορώ!...

Και κατέληξαν κ' οί δυό τους στο συμπέρασμα :

— Πώς γελιέ-

ται κανείς στις κρίσεις του για τούς άλλους ανθρώπους!...

